

PROFESSIONS I SALUT

Ponents: Teresa Verdura

JUSTIFICACIÓ: NECESSITAT REFLEXIÓ DEL BINOMI PROFESSIONALS - SALUT

Pels professionals infermers pensar en salut es repensar també com ha anat evolucionant la nostra contribució específica a la societat en el decurs dels anys. Des de sempre la infermera ha estat dedicada a tenir cura de la persona i a acompanyar-la en aquells processos en els que precisa d'ajut quan no es val per si mateixa. En el decurs dels anys, el propi desenvolupament professional ha passat per diverses etapes en les que els processos assistencials han guanyat espai a l'atenció a les persones, i en algunes ocasions, han desviat molt la finalitat de la infermeria cap el rol de d'ajudant i tècnic, degut al gran desenvolupament dels hospitals d'alta tecnologia i a l'hospitalcentrisme de fa uns anys com a eix vertebrador del sistema sanitari que s'ha produït en el nostre país.

Fa anys que els professionals d'infermeria treballem per recuperar l'equilibri entre la necessària tecnificació dels processos i els aspectes més relacionals que tenen a veure amb "tenir cura de la persona d'una manera integral" activitat pròpia i específica de la infermera tant si es treballa de manera individual com quan ho fa com a membre d'un equip de salut.

El ciutadà i les seves necessitats de benestar i salut, es l'objectiu dels professionals infermers i al que hem de donar resposta amb col·laboració efectiva amb la resta de l'equip de salut. Aquest treball compartit i del que som corresponsables, implica el reconeixement i el respecte recíproc de les aportacions específiques de cada un dels professionals que hi intervé.

Actuar centrant-se en l'atenció a la persona, la família i la comunitat i tenir cura de l'ésser humà des de la seva complexitat: emocional, de relacions socials i amb un sistema de valors propi, requereix una alta qualificació i uns recursos adients.

Avui ningú dubta de la necessitat de la participació de les infermeres per aconseguir una millora de la salut dels ciutadans. Els àmbits d'actuació son amplis i diversos :l'Atenció Primària, l'Atenció Hospitalària, els centres Soci Sanitaris i en la Salut Mental. Els infermers estem preparats per fer front als nous reptes de salut:l'augment de l'esperança de vida, la salut dels joves, la immigració, la corresponsabilització dels ciutadans en l'autocura, i ho poden fer des d'una perspectiva autònoma i amb identitat pròpia. Però es necessari el treball en equip i amb responsabilitats compartides amb la resta de professionals de la salut.

Es clara doncs la nostra imprescindible aportació a la promoció de la salut, a la prevenció dels seus trastorns i a tenir cura de les persones, però entre tots, haurem de prendre consciència que des de fa gairebé 30 anys, la nostra formació va donar un tomb molt important a l'integrar-se a la universitat i donar-nos una alta capacitat, el que ha fet que les característiques de la nostra participació hagin canviat. Cal doncs, esmerçar recursos humans però també ideològics perquè sigui factible donar aquesta atenció específica i de qualitat.

RELLEVÀNCIA: EL BINOMI PROFESSIONALS - SALUT AVUI A CATALUNYA

La presència i la permanència continua dels professionals infermers les 24 hores del dia en els diferents àmbits.

Avui dia un dels principals motius perquè el pacient roman ingressat a l'hospital es per les cures que li proporcionen les infermeres de manera continuada.

Linda Aiken Professora d'Infermeria de la Universitat de Pennsylvania ho avala en diferents estudis de recerca sobre Hospitals Magnètics que realitza des de fa més de 15 anys. La mortalitat i les complicacions dels malalts ingressats, es redueixen en base a les cures que les infermeres proporcionen, conseqüència de l'alt nivell de qualificació (llicenciatura i master) que tenen aquestes infermeres .

També hi ha diferents estudis que avalen la millora en la qualitat de vida dels ciutadans com a resultat de la contribució que fan les infermeres de l'Atenció Primària per aconseguir una millora en els hàbits de la salut de la població, la salut escolar , el seguiment de malalts crònics i l'atenció domiciliaria.

PRIORITATS: ASPECTES NO RESOLTS, DEBATS PENDENTS DEL BINOMI

Àmbit educatiu :

- Formació pregraduada. El procés de Convergència Europea afavorirà aquesta formació d'alta qualitat i equipararà els estudis arreu de la UE. En aquests moments hi ha un debat establert sobre la duració dels estudis d'infermeria en 3 ó 4 anys de durada. El parer del col·lectiu es que 4 anys permetrien desenvolupar competències transversals més amples i afavorir un aprenentatge més progressiu i sòlid de la professió donant-li més maduresa.
- Formació postgraduada : en la majoria dels casos, aquesta recau en els propis professionals tant pel que fa a l'aspecte econòmic com a la inversió de temps. Tot professional s'ha de formar permanentment. El lloc de treball del professional infermer, a diferencia d'altres professionals, està al costat del malalt i avui, es impensable que d'una manera habitual, la infermera abandoni el seu lloc de treball per dedicar part del seu temps assistencial en formar-se i fer recerca. Calen noves fórmules per conciliar-ho.

Àmbit laboral i satisfacció professional :

- La pressió assistencial, especialment en els centres hospitalaris i la ratio infermera/malalt, no son els adients per donar una atenció de qualitat.
- La precarietat laboral amb contractes a dies i a hores de durada, no ajuda a la satisfacció en l'exercici professional i no genera sentiment de pertinença a un equip ni a una institució. Es practicamente impossible fer una tasca de cura de qualitat en aquestes condicions. Es fa necessari estabilitzar plantilles i que la incorporació de nous professionals es produeixi de manera adient a la seva experiència professional; no te la mateixa expertesa una infermera graduada de fa poc que un professional amb anys d'experiència.
- Incentivació : Cal continuar treballant en la carrera professional i donar-li el rigor i la credibilitat que comporta l'expertesa i la formació.
- Envelliment dels professionals infermers: La població infermera està envellint, especialment en els centres hospitalaris de gran contractació, on la mitjana d'edat es alta. De tots es conegut que una infermera amb una determinada edat no pot fer front amb eficiència a una planta

d'hospitalització amb les condicions actuals. Cal repensar quin paper han de desenvolupar aquest professionals de més edat amb una gran formació i expertesa, ja sigui en el mateix lloc de treball redefinint-lo o, en d'altres aportacions al sistema.

- Relleu generacional, cal preveure'l amb idees innovadores. La conciliació de la vida laboral i familiar per l'infermera es encara més difícil que en d'altres professions. Atès el gran nombre de dones que es dediquen a la professió, cal repensar nous models de contractació per fer compatibles la maternitat i la cura dels fills amb el desenvolupament professional.
- Tenim fuga de professionals joves i preparats a d'altres països de la UE que ofereixen un millor reconeixement i un salari més adient. Cal cercar polítiques d'incentius, de formació postgraduada i recerca perquè es quedin en el nostre sistema. Els necessitem.

Reconeixement professional i lideratge.

Si parlem a nivell supra cal reconsiderar la participació dels professionals infermers en la planificació, presa de decisions i gestió de la política sanitària, i a nivell específic, la gestió del propi col·lectiu en els centres.

- la gestió dels professionals infermers ha de ser conduïda pels propis professionals. Som un dels col·lectius més grans en el sistema sanitari i dites les premisses en l'apartat de justificació i rellevància en aquest document, veiem que les Direccions Assistèncials que a vegades provenen d'altres professions, no entenen amb igual sensibilitat l'entitat de cada professió. Per la qual cosa a nivell de centres cal endegar d'altres models de gestió compartida. Des del nivell d'expertesa, les infermeres han d' assolir més protagonisme en la gestió dels centres. Per exemple, els centres sociosanitaris i les residències geriàtriques, que en moltes ocasions estan dirigides per personal que no està preparat per gestionar les cures amb formació Gerontològica. L' envelliment de la població requereix infermers preparats per gestionar les cures a la gent gran.
- L'atenció domiciliària. S'ha de treballar per valorar amb més força la contribució que aporten els professionals infermers en l'atenció domiciliària, ja sigui com a conseqüència de la cirurgia ambulatoria, l'hospitalització a domicili i especialment, pel que fa al seguiment de malalts amb dependències i cronicitat.

FUTUR: CONCLUSIONS I LÍNEES FUTURES DE REFLEXIÓ / ACTUACIÓ

Pensar en salut es pensar també en les persones que treballem perquè aquesta sigui possible. Amb equitat i des de les diferents vessants professionals perquè no oblidem, que tots treballem pel mateix objectiu.

Els nous reptes que te avui la nostra societat no es podran assolir sense la contribució articulada dels diferents professionals, que s'han de sentir respectats pel sistema i a la vegada respectar-se mútuament amb cada una de les seves especificitats

Les demandes creixents en l'atenció a col·lectius vulnerables com es ara les persones en situació d'immigració, de pobresa i també les conseqüències derivades de situacions de violència domestica, els diferents programes de salut molts dels quals ja s'han comentat, son motius suficients perquè repensem i dissenyem la contribució que estem preparats per fer des de diferents àmbits i des de les diferents professions. Treballant en equip i amb la satisfacció de pertinença al nostre sistema sanitari que demanda una atenció integrada

Per sentir-nos uns professionals satisfets i amb orgull de pertànyer al sistema de salut del nostre país, l'administració cal que esmerci esforços perquè sentim que es te cura de nosaltres i que s'hi conta. Aconseguir les fites i els reptes en definitiva es de tots.

Tot el que aquí s'ha escrit es l'inici d'una reflexió en la que es fa imprescindible l'aportació en aquesta web ja que amb les vostres contribucions l'enriquiment està assegurat